

RIKSDAGENS SVAR 302/2002 rd**Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning samt 11 och 16 § lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning****Ärende**

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning samt 11 och 16 § lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning (RP 205/2002 rd).

Beredning i utskott

Kulturutskottet har i överensstämmelse med sitt betänkande (KuUB 18/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag**om ändring av lagen om grundläggande utbildning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 21 augusti 1998 om grundläggande utbildning (628/1998) 3 § 2 mom., 14 § 2 och 3 mom., 20 §, 22 § 2 mom., 26 § 1 mom., 31 § 1 mom., 36 och 42 §, av dessa 14 § 3 mom. sådant det lyder i lag 1288/1999, samt
fogas till 15 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 17 § ett nytt 3 mom., varvid nuvarande 3 och 4 mom. blir 4 och 5 mom., till 18 § ett nytt 2 mom., till 22 § ett nytt 3 mom., till 26 § ett nytt 2 mom., varvid det nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 29 § nya 2 och 3 mom., till lagen nya 31 a och 36 a och 36 c § som följer:

3 §**Grunder för att ordna utbildning**

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó
Utbildningen skall ordnas så att elevernas ålder och förmåttningar beaktas och så att elevernas sunda uppväxt och utveckling främjas.
ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

14 §**Timfördelning och grunderna för läroplanen**

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó
Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i den grundläggande utbildningens olika läroplanen, innehållsheter, elevhandledningen och annan undervisning som

avses i denna lag samt om de centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och skolan och för elevvården och om målen för den elevvård som hör till undervisningsväsendet (*grunderna för läroplanen*).

I fråga om förskoleundervisningen bereds det beslut som gäller timfördelningen och som avses i 1 mom. av undervisningsministeriet i samråd med social- och hälsovårdsministeriet. I fråga om förskoleundervisningen, elevvården samt samarbetet mellan hemmet och skolan bereds det beslut som gäller grunderna för läroplanen och som avses i 2 mom. av utbildningsstyrelsen i samråd med forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården.

15 §

Läroplan

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Till den del som det i 14 § 3 mom. bestäms om grunderna skall läroplanen utarbetas i samarbete med de myndigheter som sköter uppgifter i samband med verksamheten av social- och hälsovården i kommunen. Utbildningsanordnaren skall också bestämma formerna dels för samarbetet mellan hemmet och skolan, dels för elevvården i enlighet med grunderna för läroplanen.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

17 §

Specialundervisning

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Ett beslut om intagning eller överföring av en elev till specialundervisning enligt 2 mom. skall föregås av diskussioner med elevens vårdnadshavare och, om möjligt, av en psykologisk eller medicinsk undersökning eller social utredning om eleven och hans eller hennes förutsättningar för inlärning.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

18 §

Särskilda undervisningsarrangemang

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Om elevens vårdnadshavare inte har gjort en framställning om att elevens studier skall ordnas såsom avses i 1 mom. eller beskrivs med stöd av nämnda moment, skall elevens vårdnadshavare ges möjlighet att bli hörd innan ett beslut fattas. I undervisning för andra skolpliktiga skall eleven på motsvarande sätt ges möjlighet att bli hörd.

20 §

Försök

I försök som ordnas för att utveckla utbildningen eller undervisningen kan avvikelser göras från timfördelningen och grunderna för läroplanen enligt 14 § samt från bestämmelser som gäller

1) omfattningen av den undervisning som ges eleven per år och vecka samt av elevens dagliga arbetsmängd,

2) tiden för skolstarten, och

3) uppflyttning från en årskurs till en annan.

Förskställande beviljas av undervisningsministeriet. Om försöket inte avviker från de bestämmelser som avses i 1 mom. 1 och 3 punkten eller från timfördelningen, beviljas förskställandet av utbildningsstyrelsen.

Förskställande beviljas på ansökan av utbildningsanordnaren. Tillstånd till ett behövligt försök kan beviljas en utbildningsanordnare som har förutsättningar att genomföra försöket på ett sätt som motsvarar dess syfte och utan att menytja elevernas undervisningsrelaterade rättigheter. Om skolor som tillhör flera utbildningsanordnare deltar i samma försök, väljs skolorna ut så att de företrädesvis som möjligt i språkligt och regionalt hänseende.

Förskställande kan beviljas för högst tre år och förlängas med högst två år. I försöket iaktas ett program som godkänns av utbildningsstyrelsen.

22 §

Elevbedömning

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Om elevens vårdnadshavare inte har gjort en framställning om att eleven skall kvarstanna i Årskursen på grund av den allmänna framgången i skolan, skall vårdnadshavaren beredas tillfälle att bli hörd innan ett beslut fattas.

7 kap.

Läroplikt samt elevens rättigheter och skyldigheter

26 §

Fullgörande av läroplikten

Läropliktiga skall delta i grundläggande utbildning som ordnas med stöd av denna lag eller annars förvärva kunskaper som motsvarar den grundläggande utbildningens lärokurs. Den som omfattas av förordnad läroplikt enligt 25 § 2 mom. skall delta i förskoleundervisning som ordnas det år läroplikten börjar.

Utbildningsanordnaren skall kontrollera föräldraansvar för elever i grundläggande utbildning och underrätta vårdnadshavaren om olovlig föräldraansvar. Vårdnadshavaren skall se till att den läropliktiga fullgör läroplikten.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

29 §

Rätt till en trygg studiemiljö

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

I samband med att läroplanen utarbetas skall utbildningsanordnaren utarbeta en plan för att skydda eleverna mot våld, mobbning och trakasserier samt verkställa planen och övervaka att den iakttas och förverkligas. Utbildningsstyrelsen skall i grunderna för läroplanen ge bestämmelser om hur denna plan skall utarbetas.

Utbildningsanordnaren skall godkänna en ordningsstadga eller utfärda andra ordningsbestämmelser som skolan skall tillämpa i avsikt att främja den interna ordningen i skolan, östrada

studier samt tryggheten och trivseln i skolsamfundet.

I den ordningsstadga och andra ordningsbestämmelser som avses i 3 mom. kan utfärdas sådana regler om de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppförande som nödvändiga för tryggheten och trivseln i skolsamfundet. Dessutom kan regler utfärdas om hur skolans egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i skolbyggnaden och på skolområdet.

31 §

Avgiftsfri undervisning

Undervisningen samt läroböcker och andra läromedel, arbetsredskap och arbetsmaterial som behövs vid undervisningen är avgiftsfria för eleverna. Handikappade elever och andra elever i behov av särskilt stöd har dessutom rätt att avgiftsfritt få sådana tolknings- och biträdelseföremål, övriga undervisningsföremål, särskilda hjälpmedel samt tjänster som ordnas med stöd av 39 § vilka även förutsätter att de skall kunna delta i undervisningen.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

31 a §

Elevvård

En elev har rätt att avgiftsfritt få den elevvård som behövs för att han eller hon skall kunna delta i undervisningen. Elevvården avser att främja och upprätthålla elevens studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande och understödande verksamheter.

Elevvården omfattar elevvård i enlighet med en läroplan som godkänns av utbildningsanordnaren samt sådana elevvårdstjänster som i folkhögskolagen (66/1972) avses med skolhögskolvård och i barnskyddslagen (683/1983) avses med stöd vid fostran.

Utbildningsanordnaren skall se till att nödvändig elevvård ordnas för en elev som på grund av sitt uppförande fått ett sådant disciplinärt straff som avses i 36 § 1 mom. eller förvägrats undervisning för den återstående arbetsdagen

med stöd av 36 § 2 mom. Eleven får inte lämnas utan tillsyn efter åtgärder som avses i 36 § 2 och 3 mom.

36 §

Disciplin

En elev som står undervisningen eller i vägrigt bryter mot ordningen i skolan eller gör sig skyldig till fusk kan ges högst två timmars kvarsittning eller en skriftlig varning. Om förseelsen är allvarlig eller om en elev fortsätter att uppträda sig olämpligt på ovan avsett sätt efter att ha fått kvarsittning eller en skriftlig varning, kan eleven avstängas för högst tre månader. Skriftlig varning och avstängning för viss tid innebär disciplinär straff.

En elev som står undervisningen kan bli tillagd att lämna klassrummet eller det rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en skoltillställning.

En elev kan förvägras rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blir lidande av elevens vådsamma eller hotfulla uppträdande eller om undervisningen eller därtillhörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av elevens ständiga uppträdande.

En elev som försummat sina hemuppgifter kan åläggas att efter skoldagens slut under högst en timme återgången utföra sina uppgifter under övervakning.

36 a §

Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av avstängning

Innan en elev ges kvarsittning, ges en skriftlig varning eller avstängs för viss tid, skall den handling eller försummelse som åtgärden grundar sig på preciseras, eleven har samt annan behövlig utredning skaffas. Innan en elev påförs disciplinStraff skall hans eller hennes vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörd. Om andra åtgärder

enligt 36 § skall elevens vårdnadshavare underrättas och om att eleven förvägras undervisning skall den myndighet som skär uppgifter i samband med verkställigheten av socialvården i den kommun där skolan är belägen underrättas vid behov. Om avstängningen för viss tid och den skriftliga varningen skall ett beslut utfärdas och andra åtgärder enligt 36 § skall registreras.

Utbildningsanordnaren skall ordna undervisningen så att den elev som har avstängts för en viss tid inte blir efter i de framsteg som hans eller hennes åskurs och undervisningsgrupp gör. För den avstängda eleven utarbetas en individuell plan utifrån läroplanen och undervisningen genomförs och inlämningen följs enligt denna plan.

I fråga om verkställigheten av ett beslut om avstängning för viss tid gäller det som bestäms i 31 § 1 och 2 mom. och 32 § förvaltningsprocesslagen (586/1996) och dessutom det som bestäms i 4 mom.

Då en elev har uppträtt sig så vådsamt eller hotfullt att säkerheten för en annan elev eller en person som arbetar i skolan eller i ett annat undervisningsutrymme blivit lidande eller allvarligt menade, och det finns en uppenbar risk för att det vådsamma eller hotfulla uppträdandet upprepas, kan ett beslut om avstängning för viss tid verkställas innan det har vunnit laga kraft.

Ett beslut om verkställighet av ett icke lagakraftvunnet beslut om avstängning för viss tid och ett beslut om den tidpunkt då verkställigheten inleds skall fattas i samband med beslutet om avstängning.

Närmare bestämmelser om rektorns och lära-
nas befogenheter att ge kvarsittning och om frågor som avses i 36 § 2 och 4 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

36 b §

Avlägsnande av en elev som uppträder störande och äventyrar säkerheten

Lyder en elev inte en uppmaning att avlägsna sig enligt 36 § 2 mom. har rektorn och läraren rätt att avlägsna eleven från klassrummet eller ett annat utrymme där det ges undervisning, el-

ler från en skoltillsättning. Rektorn och lära-
ren har också rätt att avlägsna en elev från skolans
område, om eleven inte avlägsnar sig efter att ha
fått veta att han eller hon avstängts från under-
visningen enligt 36 § 3 mom.

Förser en elev som skall avlägsnas förhin-
dra detta genom att göra motstånd, har rektorn
och lära- ren rätt att använda sådana maktmedel
som nödvändiga för att få eleven avlägsnad
och som med hänsyn till elevens ålder och situa-
tionens hotfullhet eller motståndets allvar och en
helhetsbedömning av situationen kan anses vara
för svarbara.

Rektorn och lära- ren kan i situationer som av-
ses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var
för sig. Det förbjöds att använda maktme-
delsredskap för att avlägsna eleven. Om lära- ren
eller rektorn använder sig av maktmedel skall han
eller hon lämna en skriftlig redogörelse för han-
delsen till utbildningsanordnaren.

Bestämmelser om excess i samband med an-
vändning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom.
och 7 § strafflagen (39/1889).

36 c §

Verkningarna av anhängigt åtal och domstols beslut på disciplinärt förfarande

Under den tid då åtal mot en elev anhängigt
vid allmän domstol får inte disciplinärt förfaran-
de av samma skola inledas eller fortsättas mot
eleven.

Om en domstol har frikört en elev, får inte
disciplinärt förfarande av samma skola inledas el-
ler fortsättas annat än på grund av en sådan om-
ständighet som inte kan betraktas som ett brott
men som kan medföra en disciplinär bestraff-
ning.

Om en domstol har dömt en elev till straff, får
eleven inte av samma skola påföras disciplin-
straff. En elev kan dock avstängas för viss tid,
om det med hänsyn till elevens brott eller om-
ständigheter i samband med det motiverat.

42 §

Ändringssökande

Ändring i ett sådant beslut av en utbildnings-
anordnare som avses i denna lag och som gäller
undervisning i religion och livsåskådningskun-
skap enligt 13 §, varning till en elev, avstäng-
ning av en elev för viss tid, en förman eller rätt-
tighet enligt 31, 31 a, 32, 33 § och 34 § 1 mom.
söks genom besvär hos förvaltningsdomstolen så
som bestäms i förvaltningsprocesslagen. I annat
fall i detta moment nämnt beslut som avses i 36 §
får ändring inte sökas genom besvär.

Utan hinder av 1 mom. söks ändring i ett be-
slut genom besvär hos lärostyrelsen såsom be-
stäms i förvaltningsprocesslagen, om beslutet
gäller

- 1) antagning av en elev,
- 2) intagning eller överföring av elev till spe-
cialundervisning enligt 17 § 2 mom. mot vård-
nadshavarens vilja, eller en i samma moment av-
sedd individuell plan för hur undervisningen
skall ordnas,
- 3) särskilda undervisningsarrangemang en-
ligt 18 §, samt
- 4) inledande av grundläggande utbildning vid
avvikande tidpunkt enligt 27 §.

Ändring i ett beslut som lärostyrelsen har fat-
tat med anledning av besvär som gäller ett så-
dant kändande som avses i 2 mom. 10 3 punkten
söks hos förvaltningsdomstolen såsom bestäms
i förvaltningsprocesslagen. I beslut som lärosty-
relsen har fattat med anledning av besvär enligt
2 mom. 4 punkten får ändring inte sökas genom
besvär.

Besvär över ett beslut som avses i 2 eller
3 mom. och över ett beslut genom vilket en elev
har getts en skriftlig varning eller avstängts för
viss tid skall anföras inom 14 dagar från att
elevens vårdnadshavare fick del av beslutet.
Förenden enligt detta moment skall behandlas i
brådskande ordning.

I förvaltningsdomstolens beslut genom vilket
ett kändande som avses i 3 och 4 mom. har avgjorts
får ändring inte sökas genom besvär.

I ett beslut som avses i 22 § och som gäller
elevbedömning får ändring inte sökas genom be-

sv% Elevens v rtnadshavare kan hos rektor beg% att ett beslut som göder studieframstegen eller kvarstannande i årskurs eller slutbedömningen omprövas. En v rtnadshavare som % missnöjd med den nya bedömningen som gjorts p beg%an eller med det avgörande genom vilket beg%an har avslagits kan beg%a rättelse i bedömningen hos l sstyrelsen. N mare bestämmelser om ny bedömning och rättelse av bedömning utfärdas genom förordning.

N undervisning ordnas utomlands %den behöriga förvaltningsdomstolen Helsingfors förvaltningsdomstol och den behöriga l sstyrelsen l sstyrelsen i Södra Finlands l .

Denna lag träder i kraft den 200 .

De i 14   2 mom. avsedda centrala principerna för samarbetet mellan hem och skola samt för elevvården och målen för den elevvård som h r

till undervisningsv endet samt de bestämmelser som avses i 29   2 mom. tas med i grunderna för läroplanen. Läroplaner som utarbetats enligt n nda grunder tas i bruk p respektive årskurs vid de tidpunkter som bestäms av utbildningsstyrelsen, och senast den 1 augusti 2006 %en på de sista årskurserna. Beslut om formerna för samarbetet mellan hem och skola samt om hur elevvården skall ordnas och om planen enligt 29   2 mom. skall fattas sätt besluten träder i kraft samtidigt som den läroplan som utarbetats enligt de n nda grunderna för läroplanen tas i bruk i respektive årskurs.

Ordningsstadgor och andra sådana ordningsbestämmelser enligt 29   3 mom. som skall tillämpas i skolan skall tas i bruk senast den 1 augusti 2003.

tg der som verkställigheten av lagen f rut ter f r vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av gymnasielagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i gymnasielagen av den 21 augusti 1998 (629/1998) 10   2 och 3 mom., 15 och 26 å, den finska spr kr sten i 29   2 mom. och 34  , av dessa 10   2 mom. sådant det lyder i lag 1184/1998, samt fogas till 10  , sådan den lyder delvis % drad i sistn nda lag, ett nytt 3 mom. varvid det % drade 3 mom. blir 4 mom., till 11   ett nytt 4 mom., till 13   ett nytt 2 mom., till 21   nya 26   5 mom. och till lagen nya 26 a   26 c och 29 a   som följder:

10  

Timfördelning och grunderna för läroplanen

                             

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i de olika l ro%anna, %annesgrupperna och %anneshelheterna och den övriga undervisning som avses i denna lag samt om de centrala principerna för samarbetet mellan läroanstalten och hemmet samt för elevvården och om målen för den elevvård som h r

till undervisningsv endet (*grunderna för läroplanen*).

I fråga om samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt elevvården bereds det beslut som göder grunderna för läroplanen och som avses i 2 mom. av utbildningsstyrelsen i samråd med forsknings- och utvecklingscentralen för social- och h sov rden.

De beslut som avses i denna paragraf fattas vid behov s skilt f r undervisning avsedd för ungdomar och f r undervisning avsedd för vux-

na. Frågor om samarbete mellan läroanstalten och hemmet samt elevvärld tas inte med i de grunder för läroplanen som utarbetas för vuxenutbildning.

11 §

Läroplan

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Till den del som det i 10 § 3 mom. bestäms om grunderna skall läroplanen utarbetas i samarbete med de myndigheter som sköter uppgifter i samband med verksamheten av social- och hälsovården i kommunen. Utbildningsanordnaren skall också bestämma formerna dels för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten, dels för elevvärlden.

13 §

Särskilda undervisningsarrangemang

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Om den studerande inte har gjort en framställning om att hans eller hennes studier skall ordnas såsom avses i 1 mom. eller beskrivs med stöd av nämnda moment, skall den studerande ges möjlighet att bli hörd innan ett beslut fattas.

15 §

Försök

I försök som ordnas för att utveckla utbildningen eller undervisningen kan avvikelser göras från timfördelningen och grunderna för läroplanen enligt 10 §.

Förskottstillstånd beviljas av undervisningsministeriet. Om förskottet avviker endast från grunderna för läroplanen, beviljas förskottstillstånd av utbildningsstyrelsen.

Förskottstillstånd beviljas på ansökan av utbildningsanordnaren. Tillstånd till ett behövligt försök kan beviljas en utbildningsanordnare som har förutsättningar att genomföra förskottet på ett sätt som motsvarar dess syfte och utan att men tyra elevernas undervisningsrelaterade rättigheter.

ter. Om läroanstalter som tillhör flera utbildningsanordnare deltar i samma försök, väljs läroanstalterna ut så att de sås representativa som möjligt i språkligt och regionalt hänseende.

Förskottstillstånd kan beviljas för högst tre år och förslås med högst två år. I förskottet följs ett försöksprogram som godkänns av utbildningsstyrelsen.

5 kap.

Studerandens rättigheter och skyldigheter

21 §

Rätt till en trygg studiemiljö

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

I samband med att läroplanen utarbetas skall utbildningsanordnaren utarbeta en plan för att skydda de studerande mot våld, mobbning och trakasseri samt verkställa planen och övervaka att den iakttas och förverkligas. Utbildningsstyrelsen skall i grunderna för läroplanen ge bestämmelser om hur denna plan skall utarbetas.

Utbildningsanordnaren skall godkänna en ordningsstadga eller utfärda andra ordningsbestämmelser som läroanstalten skall tillämpa för att främja den interna ordningen i skolan, ordna studier samt trygghet och trivsel i skolsamfundet.

I den ordningsstadga och andra ordningsbestämmelser som avses i 3 mom. kan utfärdas sådana regler om de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppförande som nödvändiga för tryggheten och trivseln i läroanstaltssamfundet. Dessutom kan regler utfärdas om hur läroanstaltens egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i läroanstaltsbyggnaden och på läroanstaltsområdet.

Det som bestäms i 2 mom. gäller varken sådana grunder för läroplanen eller sådana läroplaner som avsedda för vuxenutbildningen. Några ordningsstadgor eller andra ordningsbestämmelser behöver inte heller godkännas för vuxenutbildningen.

26 §

Disciplin

En studerande som står undervisningen eller i annat fall bryter mot ordningen eller gör sig skyldig till fusk kan ges en skriftlig varning. Om förseelsen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppträda på ett olämpligt sätt, kan efter en skriftlig varning den studerande avstås från läroanstalten för en viss tid, högst ett år, samt uppsägas från elevhemmet för en viss tid eller för den tid som återstår av studierna. Över nämnda åtgärder kan disciplinåtgärder tas.

En studerande som står undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller ett annat rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en tillställning som arrangeras av läroanstalten.

En studerande kan förvägas rätt att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar i läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme hotas av elevens vådsamma eller hotfulla uppträdande eller om undervisningen eller dess tillhörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes ständiga uppträdande.

Om en studerande föremål för rannsakan med anledning av brott, kan den studerande för den tid som rannsakan pågår avstås från studierna om detta motiverats med hänsyn till det brott som han eller hon misstänks ha gjort sig skyldig till eller omständigheter som har samband med detta.

26 a §

Förfarandet i disciplinärenden och verkställighet av disciplinära straff

Innan ett beslut enligt 26 § 1 eller 4 mom. fattas skall den handling eller försummelse, eller det misstänkta brott eller den omständighet som hänförs till detta och som åtgärden grundar sig på preciseras, den studerande har samt annan behövlig utredning skaffas. Innan en studerande

påstås disciplinstraff skall hans eller hennes vårdnadshavare ges tillfälle att bli hörd. Om andra åtgärder enligt 26 § skall studerandens vårdnadshavare underrättas och om att den studerande förvägas undervisning skall den myndighet som sköter uppgifter i samband med verksamheten av socialvården i den kommun där läroanstalten är belägen underrättas vid behov. Om åtgärder enligt 26 § 1 och 4 mom. skall ett beslut utfärdas och åtgärder enligt 26 § 2 och 3 mom. skall registreras.

Ett beslut om avstågning av en studerande för en viss tid eller om uppsägning från elevhemmet kan verkställas även om det överklagats, om utbildningsanordnaren eller förvaltningsdomstolen inte beslutar något annat.

Ett beslut om verksamhet av ett icke lagakraftvunnet beslut om avstågning för viss tid eller uppsägning från elevhemmet och ett beslut om den tidpunkt då verksamheten inleds skall fattas samtidigt som beslutet om avstågning eller uppsägning.

Bestämmelser om rektorns och lärares befogenheter i situationer som avses i 26 § 2 och 3 mom. utfärdas genom förordning av statsrådet.

26 b §

Avlägsnande av en studerande som uppför sig störande eller äventyrar säkerheten

Lyder en studerande inte en uppmaning att avlägsna sig enligt 26 § 2 mom. har rektorn och läroaren rätt att avlägsna honom eller henne från klassrummet eller ett annat undervisningsutrymme, eller från en skoltillställning. Rektorn och läroaren har också rätt att avlägsna en studerande från läroanstaltens område, om den studerande inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han eller hon avstås från undervisningen enligt 26 § 2 och 3 mom.

Förstärker en studerande som skall avlägsnas förhindra detta genom att göra motstånd, har rektorn och läroaren rätt att använda sådana maktmedel som nödvändiga för att få honom eller henne avlägsnad och som med hänsyn till den studerandes ålder och situationens hotfullhet el-

ler motståndets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara försvarbara.

Rektorn och läraren kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det förbjöds att använda maktmedelsredskap för att avlägsna eleven. Om läraren eller rektorn använder sig av maktmedel skall han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för händelsen till utbildningsanordnaren.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § strafflagen (39/1889).

26 c §

Verkningarna av anhängigt åtal och domstols beslut på disciplinärt förfarande

Under den tid då åtal mot en studerande anhängigt vid allmän domstol får inte disciplinärt förfarande av samma skoleinledas eller fortsättas mot den studerande.

Om en domstol har frikört en studerande, får inte disciplinärt förfarande av samma skoleinledas eller fortsättas annat än på grund av en sådan omständighet som inte kan betraktas som ett brott men som kan medföra en disciplinär bestraffning.

Om en domstol har dömt en studerande till straff, får han eller hon inte av samma skoleinledas disciplinär straff. En studerande kan dock avstås för viss tid eller uppsägas från elevhemmet, om det med hänsyn till den studerandes brott eller omständigheter i samband med det motiverat.

29 a §

Elevvård

Elevvården avser att främja och upprätthålla de studerandes studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande och understödande verksamheter.

Utbildningsanordnaren skall se till att de studerande som avses i 29 § 2 mom. ges information om de hälso- och socialvårdstjänster

som står till buds för dem och handleda dem att söka dessa tjänster.

34 §

Ändringssökande

Ändring i ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller i 9 § avsedd undervisning i religion och livsåsättningskunskap, varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, uppsägning av en studerande från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakans pågående eller en förmyndare eller rättighet enligt 28 § ska genom besvär hos förvaltningsdomstolen såsom bestäms i förvaltningsprocesslagen. I andra moment i detta moment nämnda beslut som avses i 26 § får ändring inte ske genom besvär.

Utan hinder av 1 mom. ska ändring i ett beslut genom besvär hos lärostyrelsen såsom bestäms i förvaltningsprocesslagen, om beslutet gäller

- 1) antagning av studerande,
- 2) skilda undervisningsarrangemang enligt 13 §,
- 3) tillgodorönande av studier som fullgjorts i ett annat sammanhang, samt
- 4) förklaring av den tid under vilken gymnasiet lärokurs får slutföras och nämn en studerande skall anses ha avgått från gymnasiet.

Ändring i ett beslut som lärostyrelsen har fattat med anledning av besvär som gäller ett kändande som avses i 2 mom. ska genom besvär hos förvaltningsdomstolen såsom bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Besvär över ett beslut som gäller varning till en studerande, avstängning för viss tid, uppsägning från elevhemmet för viss tid eller slutgiltigt, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakans pågående eller ett kändande som avses i 2 eller 3 mom. skall anföras inom 14 dagar från det att den studerande fick del av beslutet. Fonden enligt detta moment skall behandlas i brådskande ordning.

I förvaltningsdomstolens och l sstyrelsens avgörande i ett  ende enligt 3 och 4 mom. f r ändring inte sökas genom besvär.

I ett beslut som avses i 17   och som gäller bedömning av en studerande f r ändring inte sökas genom besvär. En studerande kan hos rektor begära att ett beslut som gäller studieframstegen eller slutbedömningen omprövas. En studerande som  missn jd med den nya bedömningen eller med det avgörande genom vilket begäran har avslagits kan begära rättelse i bedömningen hos l sstyrelsen. N nnare bestämmelser om ny bedömning och rättelse utfärdas genom förordning.

F r undervisning som ordnas utomlands   den behöriga förvaltningsdomstolen Helsingfors förvaltningsdomstol och den behöriga l sstyrelsen l sstyrelsen i Södra Finlands l s-

Denna lag träder i kraft den 200 .

De i 10   2 mom. avsedda centrala principerna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt för elevvården och målen för den elevvård som h r till undervisningsv endet samt de bestämmelser som avses i 21   2 mom. tas med i grunderna för läroplanen. Läroplaner som utarbetats enligt n nnanda grunder tas i bruk senast den 1 augusti 2005. Beslut om formerna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt om hur elevvården skall ordnas och om planen enligt 21   2 mom. skall fattas sätt besluten träder i kraft samtidigt som den läroplan som utarbetats enligt de n nnanda grunderna för läroplanen tas i bruk.

De ordningsstadgor och andra ordningsbestämmelser som avses i 21   3 mom. och som skall tillämpas i läroanstalten skall tas i bruk senast den 1 augusti 2003.

tg lder som verkställigheten av lagen f rutsk tt f r vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av lagen om yrkesutbildning

I enlighet med riksdagens beslut

 ndras i lagen den 21 augusti 1998 om yrkesutbildning (630/1998) 13   2 mom., den finska språkdräkten i 20   1 mom., 23, 32 och 35 å, den finska språkdräkten i 38   1 mom. och 44   samt

f gas till 13   ett nytt 3 mom., till 14   ett nytt 2 mom., varvid nuvarande 2 mom. blir 3 mom., till 28   nya 26   4 mom. och till lagen nya 35 a   35 c, 37 a och 44 a   som följder:

13  

Beslut om utbildningens mål och grunderna för läroplanen

                             

Utbildningsstyrelsen beslutar om målen för och det centrala innehållet i de studier som avses i 12   2 mom. s skilt för varje utbildningsområde och examen samt om de centrala princi-

perna för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt för elevvården och om målen för den elevvård som h r till undervisningsv endet (*grunderna för läroplanen*).

I fråga om samarbetet mellan hemmet och läroanstalten samt elevvården bereds det beslut som gäller grunderna för läroplanen och som avses i 2 mom. av utbildningsstyrelsen i samråd med forsknings- och utvecklingscentralen för social- och h sov rden.

14 §

Läroplan

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Till den del som det i 13 § 3 mom. bestäms om grunderna skall läroplanen utarbetas i samarbete med de myndigheter som sköter uppgifter i samband med verksamheten av social- och hälsovården i kommunen. Utbildningsanordnaren skall också bestämma formerna dels för samarbetet mellan hemmet och läroanstalten, dels för elevvården.

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

23 §

Försök

Undervisningsministeriet kan bevilja tillstånd till ett sådant försök som behövs för att utveckla utbildningen enligt denna lag. Utbildningsstyrelsen kan bevilja tillstånd till sådant försök som avviker från grunderna för läroplanen.

I försök kan avvikelser göras från examensstruktur, examina och examensbenämningar, utbildningsprogram för examina, gemensamma studier och studiernas omfattning. En examen inom förskolan skall till sitt syfte och innehåll vara sådan att den ger de kunskaper och färdigheter som behövs för att uppnå yrkesskicklighet samt färdigheter för fortsatta studier.

De utbildningsanordnare som deltar i ett försök väljs efter ansökan. När försöksenheterna väljs tas ett behövligt antal utbildningsanordnare med så att målsättningen för förskolan uppnås. Försöksenheterna väljs ut med beaktande av försöksens representativitet i språkligt och regionalt hänseende, om det motiverat med hänsyn till omfattningen av och syftet med förskolan. Tillstånd kan beviljas sådana utbildningsanordnare som har färdigheter att genomföra förskolan på ett sätt som motsvarar dess syfte och utan att menytä de studerandes utbildningsrelaterade rättigheter.

Ett försökstillstånd kan beviljas för en begränsad tid, dock för högst sex år, så att syftet med förskolan uppnås. I förskolan får ett försöksprogram som har godkänts av utbildningsstyrelsen.

28 §

Rätt till en trygg studiemiljö

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

I samband med att läroplanen utarbetas skall utbildningsanordnaren utarbeta en plan för att skydda de studerande mot våld, mobbning och trakasseri samt verkställa planen och övervaka att den iakttas och förverkligas. Utbildningsstyrelsen skall i grunderna för läroplanen ge bestämmelser om hur denna plan skall utarbetas.

Utbildningsanordnaren skall godkänna en ordningsstadga eller utfärda andra ordningsbestämmelser som läroanstalten skall tillämpa för att främja den interna ordningen i läroanstalten, östräda studier samt trygghet och trivsel i läroanstaltssamfundet.

I ordningsstadga och andra ordningsbestämmelser som avses i 3 mom. kan utfärdas sådana regler om de praktiska arrangemangen och ett korrekt uppförande som nödvändiga för tryggheten och trivseln i läroanstaltssamfundet. Dessutom kan regler utfärdas om hur läroanstaltens egendom får hanteras och om hur man får vistas och röra sig i läroanstaltsbyggnaden och på läroanstaltsområdet.

32 §

Förlust av studierätten

En studerande kan förlora sin studierätt, om studierna eller yrkesutövningen kräver särskilda konstnärliga anlag eller andra särskilda anlag som krävs för yrkesutövningen och om det ouppenbart att den studerande inte har färdigheter att slutföra studierna på behörigt sätt eller att utöva det yrke som leder till en examen. Genom förordning av statsrådet bestäms särskilt på vilka studier denna paragraf tillämpas.

35 §

Disciplin

En studerande som står undervisningen eller i annat sätt bryter mot ordningen eller gör sig skyldig till fusk kan ges en skriftlig varning. Om föreläsningen är allvarlig eller om den studerande fortsätter att uppträda på ett olämpligt sätt ovan avsett sätt efter en skriftlig varning kan den studerande avstängas från läroanstalten för en viss tid, högst ett år, samt uppsägas från elevhemmet för en viss tid eller för den tid som återstår av studierna. Över nämnda åtgärder är disciplinära straff.

En studerande som står undervisningen kan bli tillsagd att lämna klassrummet eller ett annat rum där undervisningen ges för den tid som återstår av lektionen, eller en tillställning som arrangeras av läroanstalten.

En studerande kan förbjudas att delta i undervisningen för högst den återstående arbetsdagen, om det föreligger en risk för att säkerheten för en annan studerande eller person som arbetar i läroanstalten eller i ett annat undervisningsutrymme hotas av elevens vådsamma eller hotfulla uppträdande eller om undervisningen eller därtill hörande verksamhet försvåras orimligt mycket på grund av den studerandes ständiga uppträdande.

En studerande som föremål för rannsakan med anledning av brott kan för den tid som rannsakan pågår avstängas från studierna, om detta motiverat med hänsyn till det brott som den studerande misstänks ha gjort sig skyldig till eller omständigheter som har samband med detta.

35 a §

Förfarandet i disciplinärenden och i ärenden som gäller förlust av studierätten samt verkställighet av disciplinära straff

Innan en studerande avstängs från läroanstalten för en viss tid, uppsägs från elevhemmet eller får en skriftlig varning skall den handling eller försummelse som utgör orsaken till disciplinstraffet preciseras, den studerande höras samt behövlig utredning skaffas. Innan en studerande

avstängs från läroanstalten eller uppsägs från elevhemmet skall också hans eller hennes vårdnadshavare höras. Om andra åtgärder enligt 35 § 2 mom. skall den studerandes vårdnadshavare underrättas.

Innan ett beslut om förklaring av studierätten enligt 32 § fattas skall den studerande och hans eller hennes vårdnadshavare höras samt behövlig utredning skaffas.

Om disciplinstraff och förklaring av studierätten skall ett skriftligt beslut utfärdas och åtgärder enligt 35 § 2 mom. skall registreras.

Ett beslut om avstängning av en studerande för en viss tid eller om uppsägning från elevhemmet kan verkställas även om det överklagats, om utbildningsanordnaren eller förvaltningsdomstolen inte beslutar något annat.

I fråga om förfarandet i ärenden som avses i denna paragraf gäller dessutom det som bestäms i lagen om förvaltningsförfarande (598/1982).

35 b §

Avlägsnande av en studerande som uppträda störande eller äventyrar säkerheten

Lyder en studerande inte en uppmaning att avlägsna sig enligt 35 § 2 mom. har rektorn och läroaren rätt att avlägsna honom eller henne från klassrummet eller ett annat undervisningsutrymme, eller från en skoltillställning. Rektorn och läroaren har också rätt att avlägsna en studerande från skolans område, om den studerande inte avlägsnar sig efter att ha fått veta att han eller hon avstängs från undervisningen enligt 35 § 2 mom.

Förstärker en studerande som skall avlägsnas förhindra detta genom att göra motstånd, har rektorn och läroaren rätt att använda sådana maktmedel som nödvändiga för att få honom eller henne avlägsnad och som med hänsyn till den studerandes ålder och situationens hotfullhet eller motståndets allvar och en helhetsbedömning av situationen kan anses vara för svarbara.

Rektorn och läroaren kan i situationer som avses i 1 och 2 mom. agera tillsammans eller var för sig. Det förbjuds att använda maktmedelsredskap för att avlägsna eleven. Om läroaren

eller rektorn använt sig av maktmedel skall han eller hon lämna en skriftlig redogörelse för handlingen till utbildningsanordnaren.

Bestämmelser om excess i samband med användning av maktmedel finns i 4 kap. 6 § 3 mom. och 7 § strafflagen (39/1889).

35 c §

Verkningarna av anhängigt åtal och domstols beslut på disciplinärt förfarande

Under den tid då åtal mot en studerande anhängigt vid allmän domstol får inte disciplinärt förfarande av samma skoleinledas eller fortsättas mot den studerande.

Om en domstol har frikört en studerande, får inte disciplinärt förfarande av samma skoleinledas eller fortsättas annat än på grund av en sådan omständighet som inte kan betraktas som ett brott men som kan medföra en disciplinär bestraffning.

Om en domstol har dömt en studerande till straff, får han eller hon inte av samma skoleinledas disciplinstraff. En studerande kan dock avstängas för viss tid eller uppsättas från elevhemmet för en viss tid eller för den tid som återstår av studierna, om det med hänsyn till den studerandes brott eller omständigheter i samband med det motiverat.

37 a §

Elevvård

Elevvården avser att främja och upprätthålla de studerandes studieframgång, goda psykiska och fysiska hälsa och sociala välbefinnande och understödande verksamheter.

Bestämmelser om elevvården för studerande finns i folkhögskolagen (66/1972) och bestämmelser om de tjänster som behövs för att övervinna sociala och psykiska svårigheter hos studerande finns i barnskyddslagen (683/1983).

Utbildningsanordnaren skall samarbeta med de myndigheter och andra instanser som ger och ordnar sådana tjänster som avses i 2 mom. och informera de studerande om förmåner och

tjänsterna. Vid behov skall en studerande handledas att söka dessa förmåner och tjänster.

44 §

Ändringssökande

Ändring i ett sådant beslut av en utbildningsanordnare som avses i denna lag och som gäller varning till en studerande, avstängning av en studerande för viss tid, uppsättning av en studerande från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller en förmån eller rättighet enligt 37, 38 och 39 § ska ges genom besvär hos förvaltningsdomstolen såsom bestäms i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Utan hinder av 1 mom. ska ändring i ett beslut genom besvär hos lärostyrelsen såsom bestäms i förvaltningsprocesslagen, om beslutet gäller

- 1) antagning av studerande,
- 2) en i 20 § beskriven individuell plan för hur undervisningen skall ordnas,
- 3) särskilda undervisningsarrangemang enligt 21 §,
- 4) tillgodoräknande av studier enligt 30 §,
- 5) den studietid som bestäms i 31 § eller när en studerande skall anses ha avgått, samt
- 6) förlust av studierätten enligt 32 §.

Ändring i ett beslut som avses i 2 mom. och som har fattats av lärostyrelsen ska ges genom besvär hos förvaltningsdomstolen såsom bestäms i förvaltningsprocesslagen.

Besväret över ett beslut som gäller varning till en studerande, avstängning för viss tid, uppsättning från elevhemmet för viss tid eller för den tid som återstår av studierna, avhållande från studier för den tid som brottsrannsakan pågår eller ett ärende som avses i 2 eller 3 mom. skall anföras inom 14 dagar från att den studerande fick del av beslutet. Förenden enligt detta moment skall behandlas i brådskande ordning.

Ändring i beslut enligt 25 § 2 mom. om bedömning av en studerande, beslut om tiden och platsen för en namngiven studerandes studier eller beslut om annan individuell uppläggning av

studierna får inte sökas genom besvär. Besvär
f r inte heller anföras över ett  t ende som avses i
35   2 och 3 mom. I förvaltningsdomstolens av-
görande i ett  t ende enligt 2 och 4 mom. f r  nd-
ring inte sökas genom besvär.

44 a  

Ny bedömning och rättelse av bedömning

En studerande kan inom tv  m nader efter att
ha delgivits bedömningen be att en bedömning
som gäller studieframstegen eller avläggande av
examen omprövas. Begäran görs skriftligt och
riktas till rektor. Om ny bedömning beslutar rek-
tor och den studerandes lärare gemensamt.

Inom läroavtalsutbildningen riktas begäran
till arbetsgivaren i fråga om utbildning som sker
p arbetsplatsen. I fråga om den teoretiska un-
dervisningen iakttas vad som bestäms i 1 mom.

Om en studerande  r missnöjd med den nya
bedömning som gjorts med anledning av en be-
göran som avses i 1 och 2 mom. eller med ett be-
slut genom vilket begäran har avslagits, kan den
studerande begära rättelse i bedömningen hos
l r sstyrelsen. I läroavtalsutbildning yrkas r ttel-
se i ny bedömning hos utbildningsanordnaren.
L r sstyrelsen och utbildningsanordnaren kan,

om beslutet uppenbart är felaktigt, bestämma att
ny bedömning skall företas. N r mare bestäm-
melser om ny bedömning och rättelse av bedöm-
ning utfärdas vid behov genom förordning.

I ett beslut som gäller ett rättelseyrkande f r
 ndring inte sökas genom besvär.

Denna lag träder i kraft den 200 .

De i 13   2 mom. avsedda centrala principer-
na för samarbetet mellan hemmet och l roanstal-
ten samt för elevvården och möten för den elev-
vård som h r till undervisningsv rden samt de
bestämmelser som avses i 28   2 mom. intas i
grunderna för läroplanen. Läroplaner som utar-
betats enligt n r nda grunder tas i bruk senast
den 1 augusti 2005. Beslut om formerna för sam-
arbetet mellan hemmet och läroanstalten samt
om hur elevvården skall ordnas samt om den
plan som avses i 28   2 mom. fattas sätt besluten
träder i kraft samtidigt senast den 1 augusti
2005.

Ordningsstadgor eller andra sådana ordnings-
bestämmelser enligt 28   3 mom. som skall till-
lämpas i läroanstalten skall tas i bruk senast den
1 augusti 2003.

tg lder som verkställigheten av lagen f r rut-
stöter f r vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 11 och 16 å lagen om yrkesinriktad vuxenutbildning

I enlighet med riksdagens beslut

 ndras i lagen den 21 augusti 1998 om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998) 11   samt
fogas till 16   en ny 6 a punkt som följder:

11 §

Hänvisningsbestämmelse om studerandes rättigheter och skyldigheter

På utbildning enligt denna lag tillämpas dessutom följande bestämmelser om studerandes rättigheter och skyldigheter i lagen om yrkesutbildning:

1) bestämmelserna i 26 § 1 mom. om rätten att fritt söka sig till yrkesutbildning, med undantag för personalutbildning,

2) bestämmelserna i 27 § 3 och 5 mom. om grunderna för antagning av studerande,

3) bestämmelserna i 28 § om rätt till en trygg studiemiljö,

4) bestämmelserna i 29 § om rätt till undervisning,

5) bestämmelserna i 30 § om tillgodoskjandande av studier, i tillämpliga delar,

6) bestämmelserna i 32 § om förlust av studieretten,

7) bestämmelserna i 33 § om tystnadsplikt för studerande,

8) bestämmelserna i 34 § om studerandes skyldigheter,

9) bestämmelserna i 35 § om disciplin,

10) bestämmelserna i 35 a § om förfarandet i disciplinrätten och i rätten som gäller förlust av studieretten samt verkställighet av disciplinära straff, i tillämpliga delar,

11) bestämmelserna i 35 b § om avlägsnande av en studerande som uppför sig störande eller orentlyrar säkerheten,

12) bestämmelserna i 35 c § om verkningar av anhängigt Åtal och domstols beslut på disciplinrätt förfarande,

13) bestämmelserna i 36 § om hållande av studerande,

14) bestämmelserna i 37 a § om elevvård, samt

15) bestämmelserna i 39 § om studiesociala förmåner i läroavtalsutbildningen.

16 §

Tillämpning av vissa bestämmelser i lagen om yrkesutbildning

På utbildning och examina enligt denna lag tillämpas dessutom följande bestämmelser i lagen om yrkesutbildning:

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

6 a) bestämmelserna i 44 a § om ny bedömning och rättelse av bedömningen,

ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó ó

Denna lag träder i kraft den 200 .

Ordningsstadgor eller andra ordningsbestämmelser som skall tillämpas i läroanstalten enligt 11 § 3 mom. i denna lag och i enlighet med 28 § 3 mom. lagen om yrkesutbildning skall tas i bruk senast den 1 augusti 2003.

tgälder som verkställighet av lagen förutser för vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 17 februari 2003